

# ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԲՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: [prelacy@armenianprelacykw.org](mailto:prelacy@armenianprelacykw.org)

**ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Թ. Տարի, Թիւ 403, Ուրբաթ, 22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 2017**

**ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ**

## **Հայաստան-Սփիուռք 6-րդ Համահայկական Համաժողով**

18-20 Սեպտեմբեր 2017-ին, Երևանի մեջ տեղի ունեցավ Հայաստան-Սփիուռք 6-րդ Համահայկական Համաժողովը՝ «Փոխադարձ Վստահություն, Միասնականություն և Պատասխանատվություն» խորագրով: Սոյն համաժողովին Քուէյթի եւ Շրջակայից Հահոց թեմը իր մասնակցությունը բերավ յատուկ պատուիրակությամբ՝ գլխավորությամբ Թեմի Առաջնորդ Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպուեանի: Պատուիրակության մաս կազմեցին Թեմական ժողովի անդամ եւ Քուէյթի Ազգային Վարժարանի Հոգաբարձության ատենապետ՝ Տիար Ֆիլիպի Փաթաթանեան, Ազգային Վարչության ատենապետ՝ Տիար Մունիր Դարբինեան, ՀՕՄ-ի Մեկուսի վարչության անդամ՝ Տիկին Մարիա Գարակեօզեան, Համազգայինի Վարչության անդամ՝ Տիկին Ալվարդ Պապլանեան և Քուէյթի Ազգային վարժարանի հայրենաւանդ ուսուցչուհի՝ Օրդ. Մարալ Համպոյեան:



Մեուտական Արաբիոյ եւ Պահրէյնի համայնքներուն կողմէ իր մասնակցությունը բերավ Տիար Մեդրակ Տաբեւեանը: Պատուիրակությունը մասնակցեցավ Համաժողովի ծիրէն ներս տեղի ունեցած թեմատիկ նիստերուն՝ Հայաստանի զարգացման հիմնախնդիրներ, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանական քաղաքականության առանձնայատկությունները ժամանակակից մարտահրաւերներու պայմաններուն մեջ, արտաքին քաղաքականության օրակարգ և հայապահպանության հիմնախնդիրներ: Աւարտին ներկաները ունկնդրեցին Հայաստան-Սփիուռք 6-րդ Համահայկական Համաժողովի արդիւնքները բովանդակող յայտարարությունը:

## ԽԱՉՎԵՐԱՑՆ ՔՈՒԷՅԹԻ Ս. ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Հայ եկեղեցւոյ տօնացոյցի 5րդ եւ վերջին տաղաւարի, Խաչվերացի տօնին առիթով, Ուրբաթ 15 Սեպտեմբեր 2017-ին, Քուէթի Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցւոյ մէջ, սուրբ եւ անմահ Պատարագ մատուցեց եւ օրուան խորհուրդը ներկայ հաւատացեալներուն փոխանցեց, Թեմիս առաջնորդ՝ Գերպ. Տէր Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպույեան:



Հայր Սուրբը իր քարոզին սկիզբը Խաչվերացի տօնին պատմականը կատարելէ ետք, անդրադարձաւ Խաչի խորհուրդին: Խաչը մեծ խորհրդանիշ է քրիստոնէական հաւատքին: Ան ուրախութեան եւ յաղթանակի, բերկրանքի ու հպարտանքի, մխիթարութեան ու խաղաղութեան, յոյսի ու վստահութեան խորհրդանիշ դարձաւ: Մարդկային բոլոր գոհերն ու ընծաները բաւարար չէին, աշխարհը փրկելու խաւարէն: Խաչին ճամբով, Աստուածորդիին գոհողութիւնը ընդունուեցաւ որպէս միակ միջոց մեղքերու



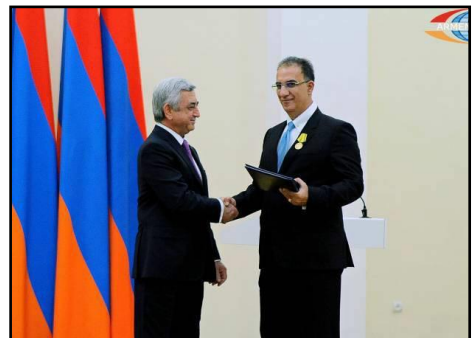
քաւութեան եւ փրկութեան: Խաչին ճամբով Աստուած-մարդ յարաբերութիւնը վերահաստատուեցաւ: Խաչը այն շօշափելի փաստն է, որ մեր փրկութիւնը Աստուծոյ Հայրական նախախնամական ծրագրին մաս կը կազմէր: Խաչափայտը Քրիստոսով վերածուեցաւ յոյսի նշանի, այն յոյսին ու հաւատքին, որ Աստուած իր գաւակները ալ

պիտի չլքե: Խաչին պատգամը սիրոյ պատգամ է: Խաչը հնագանդութիւնն է Աստուծոյ կամքին: Խաչին վրայ Քրիստոս մեզի յայտնեց Իր մեծութիւնը, վեհութիւնը եւ զօրութիւնը: Տակաւին Խաչը այլակերպութեան խորհրդանիշ է: Խաչին ճամբով աշխարհը այլակերպեցաւ: Խաչին ճամբով մարդը կերպարանափոխուեցաւ, վերստանալով աստուածային պատկերն ու նմանութիւնը: Վերջապէս, Հայր Սուրբը իր քարոզը աւարտեց շեշտելով, որ Հայ ժողովուրդը միշտ ապաւինած է Խաչի ներգործող զօրութեան: Խաչին զօրութիւնը անբաժան մնաց մեր կեանքի, ինքնութեան ու գոյատեւման բոլոր պայքարներուն մէջ, որպէս ճանապարհի կեանքի, յաղթանակի ու յարութեան:

Սուրբ Պատարագի աւարտին, կատարուեցաւ ռեհանի օրհնութիւն: Պատարագի սկիզբէն տիկնանց յանձնախումբի բժախնդիր աշխատանքով Ս. Խորանը եւ բեմը զարդարուած էին ռեհանի տունկերով: Հաւատացեալները օրուան խորհուրդով լիցքաւորուած եւ ռեհանի տունկերով բեռնաւորուած, իրենց բնակարանները վերադարձան:

## **ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՖԻԼԻՓ ՓԱԹԱԹԱՆԵԱՆԸ ՊԱՐԳԵԻԱՏՐԵՑ ԵՐԱՆՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՄԵՏԱԼՈՎ**

Հայաստանի Հանրապետութեան Անկախութեան սօսին առիթով, Երեւանի նախագահական պալատին մէջ, Հինգշաբթի 21 Սեպտեմբեր 2017-ի կէսօրին, Հայաստանի Հանրապետութեան Վսեմաշուք Նախագահ՝ Տիար Սերժ Սարգսիսեանը, Երախտագիտութեան մետալով պարգեւատրեց Քուէլթի ազգային գործիչ եւ բարերար տիար Ֆիլիփ Փաթաթանեանը: Սոյն յատուկ պարգեւատրման արարողութեան ներկայ էր նաեւ Տիար Ֆիլիփ Փաթաթանեանի կողակիցը, Տիկին Հելեն Փաթաթանեանը: ՀՀ Նախագահի շնորհաւորական խօսքերէն ետք, հանդիսութենէն ետք, ՀՀ Սփիւռքի նախարար Տիկին Հրանուշ Յակոբեանը, ՀՀ Կրթութեան նախարար Տիար Լևոն Մկրտչեանը եւ Քուէլթի եւ Շրջակայից Թեմի Առաջնորդ Գերպ. Տ. Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպունեանը շնորհաւորեցին պարգեւատրեալը եւ յաջողութիւն մաղթեցին անոր ապագայ ծառայութիւններուն ու գործունէութեան:



**[www.aztarar.com](http://www.aztarar.com)**

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ**

**«Դաշնակցությունը Կ'ողջունե՛ Եսխագահին՝ ՄԱԿ-ի Մեջ  
Կատարած Ցայտարարությունը» Հաստատեց Կիրո  
Մանոյեան**

ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ, ՀՅԴ Բիւրոյի Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեան Հայաստան-սփիւռք համաժողովի ժամանակ լրագրողներուն հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին հաստատեց, որ Դաշնակցությունը կ'ողջունե՛ ՄԱԿ-ի ամպիոնէն Հայաստանի նախագահին կատարած յայտարարությունը եւ յոյս ունի, որ ո՛չ մէկ դրական փոփոխություն տեղի կ'ունենայ արձանագրություններուն գծով, եւ նախագահը իր ըսածը կ'ընէ յաջորդ գարնան նախօրէին:



Մանոյեան նշեց նաեւ, որ նախագահին յայտարարությունը քիչ մը ուշացած է: «Վստահ եմ, որ Հայաստանի նախագահն ալ չի հաւատար, որ որեւէ դրական տեղաշարժ պիտի արձանագրուի այդ առումով, ուրեմն Հայաստան իր ստորագրությունը կը վերցնէ: Մենք կը սպասենք այդ օրուն: Ատիկա շատ ճիշդ որոշում էր: Կը կարծեմ, թէ նախագահը կրնար ըսել, որ արդէն կը վերցնենք ստորագրությունը, բայց հաւանաբար ուզեց առիթ տալ ո՛չ միայն Թուրքիոյ, այլ նաեւ, ընդհանրապէս, այդ հոլովոյթին միջնորդներուն, հովանաւորներուն, որպէսզի եթէ ընելիք ունին՝ ահա իրենց որոշ ժամանակ, որ քայլերու ձեռնարկեն», յայտնեց Մանոյեան:

Ան աւելցուց, որ նախագահը վաղուց ըսած է, որ, ի վերջոյ, նման քայլ պիտի առնէ: Մանոյեանի համաձայն, Թուրքիան ներքին ու արտաքին այնքան խնդիրներ ունի, որ Հայաստանի հետ արձանագրություններուն հարցը անոր օրակարգին վրայ գրեթէ չկայ, իսկ եթէ կայ, վերջին դիրքին վրայ է:

«Չէ բացառուած, որ Թուրքիան որոշ կիսատ քայլերու դիմէ, օրինակ՝ արձանագրություններէն մէկը ընդունի, միւսը՝ ոչ, սակայն կը կարծեմ՝ Հայաստան ատիկա չ'ընդունիր: Թուրքիոյ համար կարեւորը Արցախի հարցին մէջ Հայաստանի վրայ ճնշում ունենալն է, իսկ եթէ այդ ճնշումը չի գործեր, չեմ կարծեր, թէ անոնք կը ստորագրեն այդ արձանագրությունները», ըսաւ Կիրո Մանոյեան:

Ան խօսեցաւ նաեւ արցախեան տագնապին մասին՝ դիտել տալով, որ Հայաստանի եւ Արցախի միջեւ փոխադարձ ռազմական օգնութեան համաձայնագիրը պատրաստ է, սակայն առայժմ չի ստորագրուիր:

Մանոյեանի համաձայն, հայկական կողմը իր դիրքորոշումը պէտք է խստացնէ: Ապրիլեան իրադարձություններու օրերուն նախագահը յանձնարարեց Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ ռազմաքաղաքական համագործակցութեան մասին համաձայնագիրը պատրաստել: «Որքանով տեղեակ եմ, համաձայնագիրը պատրաստ է, սակայն առայժմ չի ստորագրուիր», նշեց ան՝ շարունակելով, որ ատիկա կարեւոր հանգամանք է հարցի լուծման տեսակէտէն, քանի որ ցոյց կու տայ, որ Հայաստան պատրաստ է միջազգային իրաւունքի ծիրին մէջ որոշ քայլերու ձեռնարկելու: «Այս պատճառով մենք կը կարծենք, թէ անհրաժեշտ է այս

համաձայնագիրը կարելի եղածին չափ շուտ ստորագրել: Ասիկա կրնայ մեկնաբանուիլ իբրև հայկական դիրքորոշման խստացում, սակայն իսկութեան մէջ ընդամենը համարժէք պատասխան պիտի ըլլայ», աւելցուց ան:

Պատասխանելով նախարար Նալբանդեանի յայտարարութեան վերաբերող հարցումի մը՝ Կիրո Մանոյեան ըսաւ, որ ներկայիս առաջնահերթ խնդիրը Արցախի ինքնորոշման ճանաչումն է: «Այդ պատճառով ալ «ոչ մէկ թիզ հող» ըսելը կը նշանակէ, որ ոչինչ պիտի ընենք մնացածը վերադարձնելու համար», նշած է ան՝ դիտել տալով, որ այդ կարգախօսը ալ իմաստ չունի, որովհետև «մենք առնելիք հող ունինք, այնպէս չէ, որ ասոնք են վերջնական սահմանները»:

Լրագրող մը հարցուցած է, թէ խորքին մէջ այս հարցին վերաբերեալ տարբեր չե՞ն ՀՀԿ-ի ու ՀՅԴ-ի մօտեցումները: Ան պատասխանեց. «Անշուշտ, տարբեր են: Սակայն չենք հասած հարցի լուծման այն փուլին, որ ըսենք՝ միասին չենք, ուրեմն մենք երթանք, դուք մնացէք, կամ հակառակը: Արցախի հարցին մէջ մեր տեսակէտը յայտնի է, յայտնի է նաև ՀՀԿ-ի տեսակէտը, եւ անոր մէջ մենք այսօր վտանգ չենք տեսներ», դիտել տուաւ Մանոյեան:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ արդեօք ո՞ր տարածքներն են, որոնք մեր անվտանգութեան իրօք չեն սպառնար՝ Մանոյեան ըսաւ, որ պէտք է այս հարցումը ուղղել Նալբանդեանին: «Մեր դիրքորոշումը հետեւեալն է՝ այնքան ատեն որ Ազրպէյճան չի ճանչնար Արցախի ժողովուրդին ինքնորոշման իրաւունքը, հայկական կողմը պէտք չէ խօսի որեւէ զիջման մասին: Անհրաժեշտ է, որ փոխադարձ զիջումները ըլլան հաւասար, համարժէք ու միաժամանակեայ: Պէտք չէ ըլլայ այնպէս, որ մենք այսօր զիջում ընենք, անոնք ալ վաղը զիջին, որովհետև մինչևէ վաղը կրնան իրենց միտքը փոխել: Այդ պատճառով ալ կը կարծեն, թէ պէտք չէ խօսիլ որեւէ զիջման մասին, այնքան ատեն որ Ազրպէյճանի Արցախի ինքնորոշման իրաւունքը չէ ճանչցած», հաստատեց Մանոյեան:

Ըստ անոր, Նալբանդեան իր խօսքին մէջ ուզած է տեղեակ պահել, թէ առաջարկուած փաթեթը ի՛նչ է: Իսկ այդ փաթեթները երկու մասէ բաղկացած են. առաջին՝ միջազգային որեւէ սկզբունքներու հիման վրայ պէտք է լուծուի դարաբաղեան հարցը: Մանոյեան դիտել տուաւ, որ միջազգային սկզբունքներուն առնչութեամբ հարց չունի Դաշնակցութիւնը, քանի որ այդ սկզբունքներն են, որոնք հարցը պիտի լուծեն խաղաղօրէն՝ առանց ուժ կիրարկելու: Երկրորդն ալ, Մանոյեանի համաձայն, տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքն է, որ նոյնպէս Դաշնակցութեան համար ընդունելի է, որովհետև անկախ Ազրպէյճանի կազմին մէջ երբեք չէ եղած Արցախը:

## **Կարօ Փայլան Ծիծեռնակաբերդ Այցելեց**

Թուրքիոյ խորհրդարանի հայ երեսփոխան Կարօ Փայլան Հայաստան կատարած այցելութեան ծիրին մէջ այցելած է Հայոց ցեղասպանութեան յուշահամալիր եւ յարգանքի տուրք մատուցած սուրբ նահատակներու յիշատակին:

Անկէ ետք ան շրջագայած է թանգարան-հիմնարկին մէջ եւ արձանագրութիւն կատարած պատուոյ հիւրերու մատեանին մէջ:



## **Վարչապետ Կարեն Կարապետեան Ընդունած Է Լիբանանի Զբօսաշրջութեան Նախարար Աւետիս Կիտանեանը**

Հայաստանի վարչապետ Կարեն Կարապետեան 20 Սեպտեմբերին ընդունած է Լիբանանի զբօսաշրջութեան նախարար Աւետիս Կիտանեանը:

Վարչապետը կարելոր նկատած է բարեկամ Լիբանանի հետ համագործակցութեան զարգացումը ո՛չ միայն զբօսաշրջութեան, այլ նաեւ տնտեսութեան տարբեր բնագաւառներուն մէջ: Փոխշահաւէտ գործակցութեան համար վարչապետը հեռանկարային նկատած է մասնաւորապէս թեթեւ արդիւնաբերութեան, գիւղատնտեսութեան, տեղեկատուական արհեստագիտութեան եւ ոսկերչութեան բնագաւառները:

Կարեն Կարապետեան անդրադարձած է նաեւ յաջորդ տարուան աշնան նախատեսուելիք տնտեսական եւ ներդրումային մեծ համաժողովին՝ կարելոր նկատելով լիբանանցի գործարար շրջանակներու ներկայացուցիչներուն մասնակցութիւնը: Ան ընդգծած է, որ Հայաստանի կառավարութիւնը պատրաստ է առարկայական կերպով քննարկելու տարբեր ներդրումային ծրագիրներ՝ զանոնք յաջողութեամբ կեանքի կոչելու համար:

Աւետիս Կիտանեան իր կարգին գոհունակութեամբ նշած է, որ լիբանանցի զբօսաշրջիկներուն կողմէ բաւական մեծ հետաքրքրութիւն կայ Հայաստանի նկատմամբ, եւ իրենց նպատակն է յառաջիկային կրկնապատկել զբօսաշրջային այցելութիւններուն թիւը: Նախարարը ընդգծած է, որ Հայաստանի տնտեսական զարգացման եւ ներդրումներու նախարարութեան հետ պայմանաւորուած են ի գործ դնել շարք մը թիրախային նախաձեռնութիւններ, որոնք նոր թափ պիտի հաղորդեն զբօսաշրջութեան բնագաւառին մէջ փոխադարձ գործակցութեան: Նախարարը յառաջիկայ տարի նախատեսուած համաժողովը նկատած է Հայաստանի ներդրումային կարելիութիւնները տեղոյն վրայ ծանօթացնելու լաւ առիթ եւ պատրաստակամութիւն յայտնած է լիբանանեան կողմին մանրամասն ներկայացնելու Հայաստանի կառավարութեան նախաձեռնութիւնները:

## **Հայաստան-Սփիւռք Համահայկական 6-րդ Համաժողովը Ամփոփեց Իր Աշխատանքները**

20 Սեպտեմբերին «Փոխադարձ վստահութիւն, միասնականութիւն եւ պատասխանատուութիւն» խորագիրը կրող Հայաստան-Սփիւռք համահայկական 6-րդ համաժողովը ամփոփեց իր աշխատանքները:

Համաժողովի փակման լիագումար նիստը վարեց Հայաստանի սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանը, որ գոհունակութեամբ նշեց, թէ համաժողովի աշխատանքները ընթացան արդիւնաւէտ կերպով եւ արդէն արդիւնքները կ'ամփոփուին: «Ձեր բոլոր հարցադրումները, կարծիքներն ու առաջարկները տեղ պիտի գտնեն նախարարութեան եւ համաժողովի կայքին վրայ, պիտի դառնան մեր հետագայ գործունէութեան ուղենիշ», ըսաւ նախարարը:

Համաժողովը ամփոփեց արդիւնքները չորս ուղղութիւններով՝ «Հայաստանի զարգացման հիմնախնդիրներ», «Հայաստանի պաշտպանական քաղաքականութեան առանձնայատկութիւնները ժամանակակից մարտահրաւերներու պայմաններուն մէջ», «Արտաքին քաղաքականութեան օրակարգ» եւ «Հայապահպանութեան հիմնախնդիրներ» նիւթերով կատարուած քննարկումներուն լոյսին տակ:

Աւարտին համաժողովը ընդունեց եւ հրապարակեց յայտարարութիւն մը, զոր մեր ընթերցողներուն սեփականութիւնը կը դարձնենք մեր յաջորդ թիւով:

## Միացեալ Նահանգներու Քոնկրեսականները Այցելած Եւ Արցախի

Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու տան անդամներ Ֆրանք Փալոն, Թուլսի Կեպըրտ՝ Միացեալ Նահանգներու մէջ Արցախի մնայուն ներկայացուցիչ Ռոպերթ Աւետիսեանի, Ամերիկայի հայկական համագումարի համանախագահ Էնթընի Պարսամեանի եւ «Հայաստան» հիմնադրամի Միացեալ Նահանգներու կառոյցի տնօրէն Մարիա Միհրանեանի ուղեկցութեամբ 20 Սեպտեմբերին այցելած են Արցախ: Այս մասին կը հաղորդեն Արցախի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի մամուլ ծառայութենէն:



Քոնկրեսականները առաւօտեան Շուշիի մէջ դիմաւորած է Ազգային ժողովի նախագահ Աշոտ Ղուկեան: Ապա հիւրերը այցելած են Շուշիի արհեստագործական ուսումնարան եւ Ս. Ամենափրկիչ եկեղեցի:

Ազգային ժողովի նախագահի աշխատասենեակին մէջ տեղի ունեցած առանձնագրոյցէն ետք կայացած է ընդլայնուած կազմով հանդիպում, ուր հիւրերուն միացած է Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի նախագահ Բաֆֆի Համբարեան: Նիստերու մեծ դահլիճին մէջ կազմակերպուած հանդիպումին մասնակցած են Արցախի օրէնսդիր ու գործադիր իշխանութիւններու ներկայացուցիչները, հանրային-քաղաքական եւ գիտակրթական բնագաւառներու պատասխանատուները:

Ներկայացնելով հիւրերը՝ Ազգային ժողովի նախագահը նշած է, թէ Արցախի եւ Հայաստանի մէջ մշտապէս կը զգան Քոնկրեսի Հայկական հարցերով յանձնախումբի աջակցութիւնը համահայկական նշանակութեան հարցերուն: Խօսելով անցեալ տարիներու համագործակցութեան մասին՝ Ղուկեան կարելոր նկատած է 2006-էն Միացեալ Նահանգներու Քոնկրեսին մէջ Արցախի անկախութեան նուիրուած միջոցառումներու կազմակերպումը եւ Արցախի միջազգային ճանաչման հարցին մէջ քոնկրեսականներու հետեւողական ջանքերը:

«Պատահական չէ, որ ինքնին ամերիկեան նահանգներէն կու գան Արցախի անկախութեան ու ազատութեան սատարող առաջին ազգակները, որոնք կ'արտայայտուին նահանգային մակարդակի օրէնսդիր մարմիններու կողմէ որդեգրուած բանաձեւերու տեսքով: Այդպիսի բանաձեւերը ո՛չ միայն կը քաջալերեն Արցախի ժողովուրդը ազատութեան համար անհաւասար

պայքարին մէջ, այլ նաեւ անգամ մը եւս կը փաստեն Միացեալ Նահանգներու հաւատարմութիւնը ազատութեան բացարձակ գաղափարին», ընդգծած է Արցախի խորհրդարանի նախագահը:

Շնորհակալութիւն յայտնելով հանդիպման համար՝ Ֆրանք Փալոն անդրադարձած է Քոնկրետի Հայկական հարցերով յանձնախումբին ու Արցախի իշխանութիւններուն միջեւ համագործակցութեան ձեւաւորուած աւանդութիւններուն եւ գոհունակութիւն յայտնած Արցախի մէջ տարուէ տարի նկատուող քաղաքական, տնտեսական եւ ընկերային յառաջընթացին առիթով:

Միացեալ Նահանգներու Քոնկրետին մէջ Հայկական հարցերու յանձնախումբի հիմնադիր համանախագահ Ֆրանք Փալոն շեշտած է, որ իրենց գործունէութիւնը հիմնականին մէջ նպատակ ունի Արցախի մասին ամերիկեան հասարակութեան հասցնել երեք իրողութիւն՝ որ Արցախը իրաւական երկիր է, որ անիկա անկախացած է միջազգային իրաւունքի արժեչափերուն համապատասխան եւ ունի արդիւնաւէտօրէն գործող պետական հիմնարկներ:

Քոնկրետական Թուլսի Կեպլըրտ՝ խօսելով Արցախ կատարած իր առաջին այցելութեան մասին, ընդգծած է, որ իբրեւ նախկին զինուորական քաջ կը գիտակցի պատերազմի մէջ գտնուող ժողովուրդներուն կողմէ խաղաղութեան ընկալման արժէքը եւ, իբրեւ իշխանութեան ներկայացուցիչ, հետագային եւս պիտի շարունակէ աջակցիլ արցախցիներու արդար պահանջին:

Եզրափակելով հանդիպումը՝ խորհրդարանի նախագահը նշած է, որ ամերիկացի գործընկերներու այցելութիւնը միասնական նպատակին՝ Արցախի միջազգային ներգրաւուածութեան ու ճանաչման ուղղութեամբ քայլ մըն է, որ արժանի է գոհունակութեան եւ բարձր գնահատանքի:

Նշենք, որ վերջին օրերուն ընթացքին Ամերիկայի Հայ դատի նախագահ Րաֆֆի Համբարեանի ուղեկցութեամբ Արցախ այցելած էր նաեւ Ներկայացուցիչներու տան անդամ Տէյվիտ Վալատասօ:

## **«Քիւրտիստանի Հանրաքուէն Եւ Շրջանին Մէջ Սահմաններու Փոփոխութիւնը Երկու Վտանգաւոր Հարցեր Են» Կ'ըսէ Ռուհանի**

Իրանի նախագահ Հասան Ռուհանի յայտնեց, որ հիւլէական ծրագիրին շուրջ գոյացած համաձայնութիւնը կրնայ աշխարհի վրայ խաղաղութեան հաստատման բնորոշ մը ըլլալ: Ռուհանի ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղար Անթոնիօ Կուրիէրէտի հետ ունեցած իր հանդիպումին ընթացքին ըսաւ, որ Իրաքի Քրտական ինքնավար մարզի հանրաքուէն եւ շրջանին մէջ սահմաններու փոփոխութիւնը երկու շատ վտանգաւոր հարցեր են:

Կուրիէրէտ իր կարգին յայտնեց. «Մենք վճռականօրէն կը զօրակցինք Իրաքի հողային ամբողջականութեան եւ իրաքեան սահմանադրութեան»՝ աւելցնելով, որ Իրաքի եւ Սուրիոյ որեւէ մասնատում կը վնասէ շրջանի կայունութեան:



**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ**

**Էրտողան. «Իրաքի Քրտաբնակ Շրջանը Կրնայ Ունեցած Ինքնավարութիւնն Այլ Կորսնցնել»**

Իրաքի մէջ անհրաժեշտ է տարածքային ամբողջականութեան հիմքի վրայ հասնիլ համաձայնութեան եւ միասնական ջանքերով ապագայ կառուցել, յայտարարած է Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի ծիրին մէջ: Այս մասին կը հաղորդէ «ՌԻԱ Նովոսթի»:

Թուրքիոյ նախագահը իր արտասանած խօսքին մէջ, անդրադառնալով Իրաքի Քրտական ինքնավար մարզին մէջ անկախութեան շուրջ հանրաքուէի կայացման, յայտնած է, թէ անկախութեան պահանջները շրջանին մէջ հերթական ճգնաժամերու առիթ պիտի դառնան:

«Իրաքի քրտաբնակ շրջանի ղեկավարութեան կոչ կ'ուղղենք հրաժարելու անկախութեան հանրաքուէէն: Եթէ քիւրտ ղեկավարները արհամարհեն Թուրքիոյ դիրքորոշումը այդ հարցին մէջ, ապա արդէն եղածն ալ կրնան կորսնցնել: Շրջանին մէջ նոր լարուածութիւն յառաջացնելու փոխարէն պէտք է խաղաղութիւն ու կայունութիւն ստեղծել», նշած է Էրտողան:

Միւս կողմէ, Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարար Նուրէթին Ճանիքլի յայտարարած է, թէ Իրաքի կամ Սուրիոյ մասնատումը կրնայ նոր տագնապ ստեղծել: Այս մասին կը հաղորդէ «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութիւնը:

«Որեւէ փոփոխութիւն, որ Իրաքի տարածքային ամբողջականութեան խախտում պիտի նշանակէ, մեծ վտանգ կը ներկայացնէ Թուրքիոյ համար», ըսած է Նուրէթին Ճանիքլի:

«Սուրիոյ եւ Իրաքի տարածքային ամբողջականութեան խախտումը աւելի մեծ, միջազգային տագնապ պիտի հրահրէ», ըսած է ան:

Ճանիքլի յայտարարած է, թէ Անգարան չի կրնար արտօնել Թուրքիոյ հարաւր ազգային խումբի մը կողմէ պետութեան մը ձեւաորումը: «Ոչ ոք թող կասկածի. մենք պիտի ձեռնարկենք բոլոր քայլերուն, պիտի տանք բոլոր որոշումները՝ կանգնեցնելու համար վտանգաւոր գործօններու աճը», ըսած է ան:

**Ապատի. «Հանրաքուէն Ոչ Թէ Պէտք Է Յետաձգուի, Այլ Պէտք Է Ամբողջովին Ջնջուի»**

Իրաքի վարչապետ Հայտար Ապատի յայտարարած է, որ Իրաքի Քրտական ինքնավար մարզի ղեկավարութիւնը ոչ թէ պէտք է յետաձգէ, այլ ամբողջովին ջնջէ անկախութեան վերաբերեալ հանրաքուէն: Ըստ Ապատիի, հանրաքուէին նպատակը Իրաքը թուլացնելն ու մասնատելն է, եւ ոչ մէկ պարագայի կրնայ ընդունելի ըլլալ:

«Սփութնիք»-ի թրքական ծառայութիւնը կը հաղորդէ, որ Ապատի Քրտական ինքնավար մարզի ղեկավար Մասուտ Պարզանիին յիշեցուցած է, թէ քիւրտերը Իրաքի հիւսիսային շրջանին մէջ

մեծամասնությունն չեն, եւ քիւրտ ղեկավարը բոլորին անունով հանրաքուէ կազմակերպելու իրաւունք չունի:

Ան Պարզանիին դիմելով հարց տուած է.«Միւս ազգերը ո՞ւր պիտի երթան, անոնց հետ ի՞նչ պիտի ընես»:

Իրաքի վարչապետը յայտարարած է, թէ այդ քայլով որոշ գործիչներ կրնան կրկնել Սատտամ Հիւսէյնի սխալները, որոնք պիտի թուլացնեն Իրաքը:

«Իրաքի հիւսիսէն մինչեւ հարաւ բոլոր իրաքցիները ընդունած են գործող սահմանադրութիւնը: Բոլոր պետական ատեանները ձեզ զգուշացուցած են, որ այս հանրաքուէն կը հակասէ այս սահմանադրութեան: Բոլորին պէս դուք ալ պէտք է շարժիք երկրին օրէնքով», շեշտած է Ապատի:

## **ՄԱԿ-ի Ընդհանուր Ժողովի 72-րդ Նստաշրջան. Թրամփ. «Միացեալ Նահանգներ Պիտի Կործանեն Հիւսիսային Քորէան, Եթէ Ստիպուին Իրենք Զիրենք Պաշտպանել»**

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ երէկ ՄԱԿ-ի Ընդհանուր Ժողովին առջեւ իր արտասանած խօսքին մէջ յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգներ պիտի կործանեն Հիւսիսային Քորէան, եթէ ստիպուին իրենք զիրենք, կամ իրենց դաշնակիցները պաշտպանել:

ՄԱԿ-ի Ընդհանուր Ժողովին առջեւ արտասանած իր առաջին ճառին ընթացքին ան ձաղկեց Հիւսիսային Քորէայի ղեկավար Քիմ Եոնկ Ընը՝ յայտնելով. «Հրթիռի մարդը անձնասպանական առաքելութեան մէջ է»:

Թրամփ նաեւ քննադատեց Իրանը՝ յայտնելով, որ անիկա «փտած բռնատիրութիւն» մըն է, որ նպատակադրած է Միջին Արեւելքը ապակայունացնել:

Ան իրանեան կառավարութեան կոչ ուղղեց դադրելու ահաբեկչութեան աջակցիլը, ինչպէս նաեւ դարձեալ քննադատեց իր նախորդին՝ Պարաք Օպամայի օրով կնքուած՝ Թեհրանի հիւլէական ծրագիրին վերաբերող համաձայնութիւնը, զոր կոչեց ամօթ մը:

Ըստ անոր, իրանեան կառավարութիւնը կը ձգտի «մահ եւ քանդում» սփռել, մինչ անոր ժողովուրդը փոփոխութիւն կ'ուզէ: «Միացեալ Նահանգներու զինուորական հզօրութեան կողքին... Իրանի ղեկավարութիւնը ամենէն շատ կը վախնայ Իրանի ժողովուրդէն», ըսաւ ան:

Անդրադառնալով Վենեզուելայի տագնապին՝ Թրամփ յայտնեց, որ անիկա «անընդունելի» է, եւ իր երկիրը «ձեռնաձալ մնալով պիտի չդիտէ»:

Թրամփ քննադատեց ընկերվարութիւնը իբրեւ գաղափարախօսութիւն՝ յայտնելով, որ ընկերվարութիւնը միայն «տառապանք, աւեր եւ ձախողութիւն» բերած է

**ԱՆԴՈՒՄԱՐ**

**Քաղաքականօրէն Անկախը Կախեալութեան Հականիշը Չէ  
(Հայաստանի Հանրապետութեան Անկախութեան  
Վերականգնման 26-Ամեակին Առիթով)**

Անկախութիւնը բացարձակ արժէք ըլլալով իր բացարձակութեան մէջ կիրարկելիութեան խնդիր ունի: Անկախը այս պարագային կախեալութեան հականիշ է բառացիօրէն, սակայն քաղաքական-քաղաքագիտական տրամաբանութեամբ միեւնոյն իմաստը կրնայ չունենալ:

Անկախ պետութիւնները իրաւական նշանակութիւն ունին նախ եւ առաջ, իբրեւ պետական զատ միաւոր ճանչցուած, աշխարհագրական որոշ տարածքի վրայ գործող, սահմաններ պաշտպանող եւ ժողովուրդ ղեկավարող գոյութիւն: Անկախ պետութիւնն է միայն, որ իբրեւ լիիրաւանդամ մաս կրնայ կազմել միջազգային ընտանիքին:



Սակայն որեւէ երկրի ու պետութեան անկախութեան ճանաչումը չ'ենթադրեր անպայման, որ ըստ էութեան եւ գործնապէս բոլորովին անկախ որոշումներու տեղի կու տայ, այս կամ այն միջազգային ընկերակցութեան անդամակցելու ինքնուրոյն որոշումներ կը կայացնէ եւ տարբեր ոլորտներու մէջ առանց արտաքին հանգամանքներ նկատի ունենալու կը դիրքորոշուի եւ համապատասխան քայլեր կ'առնէ:

Քաղաքագիտական այս տեսութիւններուն նկատառումով կը բացատրուի մեր երկրին Ռուսիոյ ռազմավարական յատուկ դաշնակից ըլլալը, Եւրոպական Միութեան հետ բանակցութիւններ վարելով Եւրասիական տնտեսական միութեան անդամակցիլը, Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագիրի կազմակերպութեան անդամակցութեամբ ՕԹԱՆ-ի ռազմափորձերուն մասնակցիլը (եւ երբեմն չմասնակցիլը) եւ այլն:

Յատկապէս Հայաստանի Հանրապետութեան նման կիսաշրջափակուած, կիսապատերազմական վիճակի մէջ գտնուող երկրի մը համար անկախ գործելաեղանակի բոլոր ստորոգելիները չէ որ կը գործեն:

Եւ այստեղ անպայման գաղափարական սկզբունքայնությունն ու քաղաքական գործնապաշտությունը պետք չէ հակադրուած տեսնել: Քաղաքականությունը ի վերջոյ կարելիին արուեստն է եւ այդ արուեստի առարկայացման տարբեր փուլերու ընթացքին ձկունութեան, որոշումներու ուղղակի կամ անուղղակի համաձայնեցման պահեր կը ստեղծուին հասկնալիօրէն:



Բնականաբար աւելի դիւրին կ'ըլլայ պատասխանատու եւ որոշում կայացնողի հանգամանքէն հեռու, անկախութեան վերաբերող դասեր եւ յորդորներ տալը: Այս կամ այն գերտերութեան հաշուարկը չընելու, երկիրը ապագադութայնացնելու եւ ազատագրելու կոչեր հնչեցնելը:

Մինչ կառավարող ուժերուն համար այդ կոչերուն ընդառաջումը արկածախնդրական քայլ կ'ընկալուի, որուն հետեւանքներուն ծանրությունը անպայման հաշուի կ'առնուի:

Անկախութեան պահպանումը մեր երկրին ու պետութեան համար, աշխարհագրական, քաղաքակրթական, ռազմական եւ տնտեսական թելադրանքներ, մղուած, համադրողի, կամրջողի, դերակատարութիւն կը վերապահէ եւ կարելիի սահմաններուն մէջ հաւասարակշռությունները պահպանելու քաղաքականությունը կիրարկելու անհրաժեշտությունը կը յուշէ հրամայականօրէն:

Անկախութիւնը ուրեմն, նաեւ այս բոլոր յորձանուտներուն մէջ կարենալ նաւարկելն է, քամիի մէկ ուղղութեամբ չընթանալն է, բազմախարիսխ նաւավարումի սկզբունքն է:

Անկախութիւնը կարգախօս չէ, ամբոխահաճոյականութիւն չէ, արկածախնդրութիւն չէ: Այլապէս անժխտելի են ապագադութային ըլլալը, բոլոր տեսակի ուժերու ազդեցություններէն ձերբազատիլը, բացարձակ անկախ ըլլալը եւ խաղի օրէնք միայնակ թելադրելը:

Աշխարհաքաղաքական կացությունները, քաղաքական գործընթացները, գերտերություններու շահագրգռուածութեան տարողություններու ալիքաւորումը կը յուշեն անկախութիւն պահպանելու համար բազմակողմ դիւանագիտութեան աշխուժ կիրարկումը, կամրջելու դերի ստանձնումը եւ փոխանակ բախման, համագործակցութեան շառաւիղներու որդեգրումը:

## ԱՅԼԱԶԱՆ

# Կենցաղային Պարագաներ, Որոնք Եւս Պահպանման Ժամկետ Ունին

Մենք յաճախ կը ստուգենք սննդամթերքի, գեղեցկագիտական արտադրություններու եւ դեղերու օգտագործման ժամկետը, բայց քիչ անգամ կը ստուգենք կենցաղային պարագաներունը, որոնք նոյնպէս կարելի չէ շատ երկար պահել:

Ձեր ուշադրութեան կը յանձնենք 9 կենցաղային իր, որոնց պահպանման ժամկետին մասին քիչեր կը մտածեն:

– 1 –

### Բարձր

Բարձի մը պահպանման ժամկետը 2-3 տարի է: Անկախ անոր պարունակութենէն, անիկա ժամանակի ընթացքին ե՛ւ կը դառնայ փոշիի ե՛ւ ճճիներու բոյն, իսկ ձեւափոխուելով՝ վիզի եւ կոնակի ցաւեր կը պատճառէ:

– 2 –

### Մուճակները

Յատկապէս կտորէ, մուշտակէ (փրլիւշէ) պատրաստուած մուճակները 6 ամիսէն աւելի պէտք չէ գործածել: Անոնք սունկերու բազմացման յարմար միջավայր են: Թելադրելի է զանոնք յաճախ եւ շատ լաւ լուալ:



– 3 –

### Սպունգը

Լոգանքի սպունգները նայած իրենց տեսակին 2 շաբաթէն 6 ամիս կարելի է օգտագործել: Անոնց մէջ եւս սունկեր եւ բորբոս կրնան յառաջանալ:

– 4 –

### Անձեռոցը

Լոգանքի, երեսի, ձեռքերու կամ պնակեղէնի սրբիչներն ու անձեռոցները 1 – 3 տարի կարելի է օգտագործել: Խոնաւ սրբիչները յարմար միջավայր են մանրէներու բազմացման համար:

– 5 –

### Ակռայի խոզանակը

Ակռայի խոզանակը պետք է փոխել 3 ամիսը անգամ մը: Անիկա հարկաւոր է փոխել ոչ միայն ձեւափոխուելու պարագային, այլեւ՝ ծանր կրիփէ ետք, այլապէս բարձր է կրկին հիւանդանալու հաւանականութիւնը:



– 6 –

### Սանտրը

Յանձնարարելի է սանտր մը շաբաթը անգամ մը լուալ եւ տարին անգամ մը փոխել: Պարզ աչքով անտեսանելի փոշին ու մանրէնէրը կը վնասեն գլխու մաշկին եւ մազերու առողջութեան:

– 7 –

### Անուշահոտը

Անուշահոտը կը պարունակէ եթերաիւղեր, հետեւաբար զայն պետք է պաշտպանել լոյսէն եւ տաքէն: Փակ վիճակի մէջ անուշահոտը կարելի է պահել 3 տարի, իսկ բանալէ ետք՝ 2 տարի:



– 8 –

### Ռետին Ծծակը

Երեխաներու ռետին ծծակը հարկաւոր է փոխել 2 – 5 շաբաթը անգամ մը՝ անկախ անոր արտաքին տեսքէն: Ռետինին վրայ դիրքաւ վնասուածքներ կրնան յառաջանալ, որոնց մէջ կը հաստատուին ախտածին մանրէնէր:

– 9 –

### Համեմները

Ժամանակի ընթացքին համեմները կը կորսնցնեն իրենց համն ու բոյրը, ինչպէս նաեւ՝ յատկութիւնները: Արագ հիննալու աւելի եւս ենթակայ են առանց տուփի կամ ծրարի վաճառող տեսակները: Որեւէ համեմ գնելէ առաջ ծրարին վրայ ստուգեցէք անոր սպառման ժամկէտը, իսկ մնացեալներու պարագային, գնեցէք քիչ քանակութեամբ եւ 6 ամիսը անգամ մը փոխարինեցէք նորով:

## Ձերբագատեցե՛ք Հինէն, Կոտրուածէն, Ձեր Չսիրածէն



Կեանքի դժուարութիւններուն հանդիպելով՝ մենք յաճախ կը սիրենք մեղադրել ճակատագիրը եւ կը սկսինք կարեւորութիւն տալ սնահաւատութիւններու: Բայց, ըստ Ֆանկ Շուէյ փիլիսոփայութեան, դժբախտութիւններուն եւ աղքատութեան գլխաւոր մեղաւորները կը հանդիսանան մեր տան ամենասովորական իրերը:

Ֆանկ Շուէյի համաձայն, պէտք է վերացնել այն բոլոր բաները, որոնք բացասական մթնոլորտ կը ստեղծեն: Պէտք է ձերբագատիլ հինէն եւ տեղ բանալ նորին: Հինը, ոչ պիտանին, անախորժը պահելով՝ կ'արգիլենք նորին, դրականին մուտքը:

Ստորեւ՝ 12 իր, որոնք դժբախտութիւն եւ չքաւորութիւն կը բերեն տան մէջ պահելու պարագային:

### 1.- Կոտրած Ապակեղէն

Ճեղքուած պնակեղէն, կոտրած հայելի, կիսով փշրուած պատուհանի ապակի... այս բոլորը կը յուշեն, որ ձեր տան պաշտպանութիւնը կոտրուած է:

### 2.- Հին Իրեր

Անյապաղ ձերբագատեցէք հագուստներէ, որոնք այլեւս չէք կրեր, ամսագիրներէ եւ թերթերէ, որոնք չէք կարդար: Հագուստները տուէք կարիքաւորներուն:

### 3.- «Մահացած» Իրեր

Առաջին առիթով ձերբագատեցէք չոր ծաղիկներէն, գմռուած անասուններէն եւ նմանատիպ իրերէն: Ասոնք եւս բացասական մթնոլորտ կը ստեղծեն:

### 4.- Ոչ Պիտանի Իրեր

Ձեր գրպաններուն եւ դրամապանակներուն մէջ փոքր իրեր, հինէն մնացած թղթիկներ, ծամակալ, թաշկինակ եւ նման իրեր մի՛ պահէք, ասոնք չքաւորութիւն եւ դժբախտութիւն կը բերեն:

### 5.- Թափեցէք Ձեր Չհաւանած Լուսանկարները

Տան մեջ մի՛ ցուցադրէք լուսանկարներ, որոնցմէ չէք ախորժիր, վերցուցէք զանոնք եւ փոխարինեցէք ձեր սիրածներով:

### **6.- Խանգարուած Ժամացոյցը**

Եթէ ձեր ժամացոյցը խանգարուած է եւ սլաքները չեն գործեր, նորոգեցէք զայն եւ կամ ձերբազատուեցէք անկէ: Գործելէ դադրած ժամացոյցը վատ նշան է:

### **7.- Անզոյգ Իրերը**

Անզոյգ դահույկը, կօշիկը, ձեռնոցը, օղը, բացասական ազդեցութիւն կ'ունենան ձեր անձնական կեանքին վրայ: Ձերբազատուեցէք այդ իրերէն, այլապէս երկար ժամանակ պիտի չգտնէք ձեր երկրորդ կէսին:

### **8.- Մաշած Աւելը**

Դրամական դժուարութիւններէ խուսափելու համար թափեցէ՛ք մաշած աւելը:

### **9.- Փոթորիկ Ու Անձրեւ Պատկերող Նկարները**

Ձեր անձնական կեանքին մէջ խառնաշփոթութենէն չէք կրնար խոյս տալ, եթէ չձերբազատուիք այդպիսի նկարներէ:

### **10.- Հիւանդ Բոյսերը**

Անմիջապէս թափեցէք հիւանդ բոյսերը, որոնք չեն աճիր, չեն ծաղկիր. անոնք բացասական ազդեցութիւն կ'ունենան ձեր տրամադրութեան վրայ: Ձանոնք փոխարինեցէք առողջ եւ ծաղկած տեսակներով:

### **11.- Դանակները, Սուրերը...**

Ֆանկ Շուէյ կը թելադրէ գգրոցներու մէջ պահել բոլոր տեսակի դանակները եւ չցուցադրել թուրերը, դաշոյնները... շեղբով օժտուած իրերը կը վնասեն ընտանեկան համերաշխութեան:

Նոյնպէս, յանձնարարելի չէ մահճակալին ներքնակին կամ բարձին տակ ատրճանակ պահելը. ասոնք կը կործանեն զոյգերուն կեանքը:

### **12.- Երէք Տարիէ Ի Վեր Չգործածուած Իրերը**

Ձերբազատեցէք բոլոր այն իրերէն, որոնք 3 տարիէ ի վեր չէք գործածած: Բաժնուիլ իրերէ եւ յիշատակներէ, որոնք տարիներէ ի վեր մեզի հետ կ'ապրին, միշտ ալ դիւրին չէ, սակայն ականջի օղ ընենք, որ անգործածելի հին իրերը տեղ կը գրաւեն եւ կ'արգիլեն նորին մուտքը: